

Sádhaná

Po různých cestách jdeme
a naše životy zrají,
jak plody na stromech
v prapodivném háji.
Ty stromy poznání jsou všechny stejně cenné,
ční do závratné výše, až se tají dech.

Rozcestí našich cest -
uprostřed symbol kříže,
průsečík Věčnosti
a denní všední tíže,
kterou na světě tu musí člověk nést,
dokud přízemní si děláš starosti.

Na cestách znamení potkáme každý den,
když stále jasněji jeho poselství čteme,
mluví k nám jeho hlas,
Tajemství uzavřené
ze tmy svým světlem probleskuje ven -
zrno je pohřbeno, vydává nový klas.

Je možné jít po stopách
a zůstat v tichu bdělý,
symboly našich cest luštit v pravou chvíli.
Kdo nestáli na strážích už dávno odvanuli,
kdo četli v hlubinách trápení opustili.

Sádhaná našich dní -
poupě, z něžž kvete růže
i malé ovoce denně slunce vítá
i nepatrné žití jednou se v kráse může
náhle objevit, když se rozední,
vždyť pro ty, kdo cestou jdou,
už v přítomnosti **svítá**.

Roman Zeanddrich Ernest:

O zpívajícím kosu a asociacích na něj

Jellymann byl zrovna mírně smuten, když spatřil ve *volné* přírodě na rozkvetlé větvi zpívajícího kosa.

„Je to bezesporu krásné a ušlechtilé;“ pomyslel si, „ovšem je přirozenou součástí
volné přírody.“

ještě pouhou součástí

O zdůvodnitelnosti

Jellymann kráčet na *ryby* a potkal své přátele. Ti ho přiměli *známou*
pohrdání nad sebou, které ale přehlušil *vědomím* dobrého skutku

cítil Jellymann mírné
kolik *rybích* životů.

O vyplněném přání

Od moře vál vítr a Jellymann měl za to, že konečně přijde *osvěžující* deštík, který si *velice* přál a na který se *velice* těšil. Ten opravdu přišel, ale až dva *dny* poté, co *zničující* bouře zaplavila *celé* pobřeží.

Věci mezi nebem a zemí

Šumící les se *slunečními* paprsky prodírajícími se větrovím Jellymannovi *vždy* velmi zřetelně připomínal dětství, i když to prožil, dle všech *hodnověrných* svědectví, v naprosto bezlesé krajině (kde díky *rozlehlým* lánům přiblížit se ke *stromu* bylo vzácností). Jellymann *cítil*, že *vysvětlení* je mu na *dosah*, že ovšem jeho *vlastní* nedokonalost *brání* mu zatím v tomto dosahu. Uznal tedy alespoň, že *věci mezi nebem a zemí* *opravdu* existují.

O tom jak těžké je dobro konat

Jednoho rána se Jellymann pevně rozhodl, že bude konat dobro.

Dočetl se, že v *černé Africe* *není* co jíst, že děti mají hlad a že mají smutné oči vděčně rozzářené, jsou-li *obdarovávány* chlebem.

„Poletím do *černé Afriky* obdarovávat smutné děti chlebem,“ řekl si okamžitě. Velice se přitom těšil na rozzářené vděčné oči těch malých capartů.

Přiletěl do Afriky a nestačil *ani* vyjít z letiště, neboť hned u *brány* se k němu vrhla skupina malých i větších bosých dětí a prosebně natahovala *své černé* dlaně. Jellymann, šťasten, že je u cíle, otevřel svůj kufr *plný bochníků*, lámal je na kousky a dojatě vkládal do těch *natažených ručiček*. Děti zaražené a nevěřičně na něj i chléb hleděly.

Jellymann, vidíc jejich dojmající překvapenost, marně potláčel slzy v koutcích očí.

„Jezte, jen jezte,“ pobídl je. „Ten chléb je *nyní* opravdu váš, jen váš, *nikdo* vám jej nevezme; nedovolil bych to.“

Dojetím se mu zlomil hlas.

Některé děti chléb ochutnaly, pak jej ale všechny zahodily do prachu na zem. Jeden chlapec dokonce *svým* kouskem chleba uhodil Jellymanna do tváře, zle se podíval, a rozprchnul se spolu s *ostatními*.

Jellyman, do hloubky duše uražen, nevyšel ani z letiště, a *prvním* letadlem odlétl zpátky domů.

„S dobrem jsem navždy skoncoval,“ pomyslel si hořce.

Je posvátné vyňato ze světa?

...často máme pocit, že posvátnost životních okamžiků odletěla jako hejno ptáků pro naši zaneprázdněnost sugerovanou konzumem, hektikou, strachem, že něco v předmětném světě nestíhám. Mnohdy přehlízíme náhody, kdy je na dosah nabídka setkání s lidmi tíhnocími k hodnotám života, hledající s citlivou vnímavostí duchovno - slyšet Boha v ranním vánku. Cestičku k Bohu nám mohou zprostředkovat i autoři duchovní literatury i se zřetelem na možnost pochopení spirituálního obsahu Bible.

Vzácným a podnětným okamžikem podněcujícím radost a naději může být i osobní setkání s A. Grünem, autorem duchovní literatury v České republice. Poznala jsem jeho oduševnělou tvář v biskupském gymnáziu v létě t. r. Kontemplativní typ mnicha, který se nestrání života, nežije v klášterní izolaci a realizuje slova Ježíše - buďte ve světě, ale nikoliv ze světa, kterému vládnou temnoty a stíny pekelné.

Slyšet či číst jeho výmluvný psychoterapeutický hlas nabádající k zdravému životu ve smyslu tělesném, duševním a zejména duchovním. Jeho spirituální psychoterapie skýtá léčbu bezradným v nemocech, či strastech - v poněkud jiné době, ale přesto shodně s C. G. Jungem či E. Franklem.

Často mě napadá myšlenka, že přednášky v různých osvětových společenstvích (včetně i Unitarie) by neměla mít jen pouhý historický popisný charakter, leč zprostředkovat psychospiritualitu prozkoušenou vlastní zkušeností. Jak možno rozvíjet umění zdravého života - se všemi hojivými metodami - rituály? Rozhovor A. Grüna s A. Palánem se tohoto dotkl podrobněji.

„Rituál totiž poskytuje svatou dobu. Ráno si například vyhradím deset minut na osobní rozjímání, nebo nabídnu Bohu celý nadcházející den pro léčbu nemocných. (Cožpak Ježíš neříká, že nepřišel pro spravedlivé, ale pro ty, kteří jsou obtíženi břemenem světa a on jako Syn člověka přišel, aby spasil to, což bylo zahynulo.) Matouš 18, 11 ...„Co je svaté? Svaté je to, co je vyhazováno ze světa! V řečtině i němčině znamená svaté, co uzdravuje (heiling - svatý, světlý - heilen - léčit). Heil je spása, uzdravení. Rituál chození s Bohem mi dává prostor uvědomit si: teď skutečně šťastně a radostně žiju, namísto toho, abych „byl žít“ ve smyslu pudovosti, označované Jungem - Ono, co mě pohání až k nepřičetnosti či zoufalství.

V souvislosti s okoušením světa vysvětluje Grün dva druhy či pojmy pokušení. Mniši znají pokušení jíst přes míru, pít přes míru, pokušení vášně - zlost, nenávisť, závist, sexuální nezřízenost (- s ní nutno v první řadě bojovat, či rozšlápnout je jako hada nebo integrovat životní energie ve prospěch Boží věci. Tyto střety člověka posilují. Sv. Antonín říká, že strom, který roste na větrném místě a je zmítán vichry, zapouští kořeny nehlouběji. Slovo peirasmos - v řečtině pokušení, o kterém mluví Otčenáš - znamená zmatený odpad od víry, rozpolcenost vědomí projevující se pobíháním od jednoho učení k dalším, čímž nastane v mysli chaos (i v centrech vědomí - čakrách) a mnohdy i pád, zejména na duchovní cestě. Proto prosíme o ochranu proti těmto pokušením: V Otčenáši slovy ...a proved' nás pokušením.

Slovo pokušení se pokoušejí lidé překládat nejrůznějšími způsoby, exegeti (vykladači Bible) se v tom nedokáží shodnout. „Pro mě je základní sdělení to, že Bůh nás má ochránit...“

Autor, který vydal prostřednictvím Karmelitánského nakladatelství víc než čtyři desítky duchovní literatury se setkal s živým čtenářským zájmem, kdy teolog a psychoterapeut v jedné osobě ukazuje nám cestu světla a metodu jak po ní putovat tak, aby posvátné nebylo ze světa vyřazeno.

Miluše Šubartová

Anselm Grün:

Bydlet v domě lásky

Krátké meditace o lásce. (Z německého originálu Im Haus der Liebe wohnen, 1999, přeložil Josef Hermach.) Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství 2001. 116 - I str.

Není slova, jež by bylo častěji zneužíváno, než pojem LÁSKA. Proto Grün dosud byl hluchý ke všem výzvám přátel a příznivců, aby něco o lásce napsal. Donutily ho změnit názor až stále častější používání termínu „Láska“ v církevních kruzích jako zbraně k potlačování každého konfliktu a k potlačování každého samostatného mínění. Příliš často se chladně moralizuje, že musíme milovat všechny, tedy i odpůrce a nepřátele, a že musíme vyrvat s kořeny veškeré agrese.

Potom jednou při individuálních exerciciích páter Grün dostal z nitra tento pokyn: „Probouzej v lidech touhu po lásce, touhu po trojjedinné Lásce!“ Tato výzva byla doplněna varováním: „Začni obezřetně!“ Zanedlouho se na něj obrátilo nakladatelství Kreuz, zda by něco nenapsal o Boží lásce jakožto o základním principu lidského života. Viděl v tom

pokyn, jak svůj se splnit. Bezprostřední inspiraci našel v Doktorovi Faustovi Thomase Manna. Od těch dob mnozí lidé podleli pokušení bezohledně šplhat na žebříku kariéry a dosahovat úspěchu za cenu „ztráty duše a vychladnutí srdce“. Chceme opravdu ještě žít z lásky Boží jakožto základu života nebo chceme se chovat jako zpupní sobci, usilující o slávu a majetek? Psychologické metody málokdy léčí nejhlubší rány, které v sobě nosíme. Proč tedy to nezkusit s láskou Boží?

Touha po lásce

Během pastoračních rozhovorů Anselm Grün nesčetněkrát uslyšel o touze po lásce, takže dospívá k definici: „Jsem milován, tedy jsem.“ Kolik jedinců se mučí otázkou, zda druzí ho mají dostatečně rádi. Žárlivost se objevuje již u sourozenců, a to jak v rodině, tak ve škole. Mladí lidé poslouchají šlágry o „věčné“ lásce. Jenže do touhy po lásce se často vloudí i celý soubor jiných přání, např. děvče chce být zaopatřené a nezávislé na rodičích.

Mnoho mladých si lásku plete se zamilovaností. Jen zralí lidé se smiřují s tím, že stav zamilovaností není a nemůže být trvalý.

Člověka s láskyplným postojem k životu, jakožto celku, popisuje Dostojevský v osobě starce Zosimy: „Bratři! Milujte bližního i v jeho hříchu, neboť něco takového se už podobá lásce Boží a převyšuje pozemskou lásku. Milujte zvířata, milujte rostliny, milujte vše! ...Ty si pak zamiluješ celý svět v jeho jednotě - láskou všeobsáhlou!“ Dostojevský tak načrtává model člověka plného lásky, zahrnující ne- jen nějakého jedince, nýbrž která je všeobsáhlá. Nachází ji v každé lidské tváři, v zrnku písku i v každém stébku trávy. Takovému člověku láska vyzařuje z očí, z každého dotyku, z každého slova, je v každém pohybu.

Jiným ztělesněním čisté lásky je kníže Myškin po vzoru Ježíše Krista. Jen tato ryzí láska je schopna křísit k životu a uzdravovat.

Zápletky lásky

Jak často se bohužel láska chápe majetnický. Dívat se na milovaného jako na svůj majetek je známkou neschopnosti milovat. Žárlivost se podobá vězení, do něhož se zavírá tzv. partner. Kořeny takových postojů nejednou sahají hluboko do dětství. Děti si nejednou musejí lásku rodičů vykupovat. Jindy rodiče dítě opustí ve chvíli, kdy jejich lásku co nejvíc potřebovaly. Ve světové literatuře nacházíme mnoho příkladů tragických lásek.

Proč tak často partnerská láska ztroskotává? Jung vidí jako příčinu tolika ztroskotání partnerských vztahů přílišné očekávání. Jedno z řešení, které nabízí, je upustit od snahy partnera změnit. Jako cestu k pravé lásce Max Frisch doporučuje vzájemnou modlitbu.

Ukřižovaná láska Boha

Žádná lidská láska neexistuje bez bolesti. Pro mnohé křesťany je Ježíšova smrt na kříži ukázkou trýzně, kterou musel Vykupitel vytrpět. Naproti tomu Jan pokládá smrt na kříži dovršením lásky, kterou během života Ježíš lidem prokazoval. Pro Grúna široce rozpažené ruce na kříži nejsou známou bolestného zápasu, nýbrž výrazem lásky.

Dar láskyplný

Láska, jak říká Bible a bhaktické texty jiných světových náboženství, je Božím darem lidstvu. V Bibli najdeme dvě velepisně lásky: jednak ve Starém zákoně v okruhu mudroslovné literatury, jednak v popisu lásky Sv. Pavlem v 1. listu Korint'ánům. Je charakteristické, že Sv. Jan od Kříže si na smrtelném loži nenechal předčítat žalmy, nýbrž Píseň písní. „Smrt pro něho byla naplněním jeho touhy po lásce.“ Jak Sv. Jan od Kříže, tak apoštol Pavel o lásce nejednou hovoří jako o daru Ducha svatého.

„Láska vnáší kouzlo do našeho života. Je v jednom každém z nás, obklopuje nás v okolní přírodě... a objímá nás v milujících lidech.“ Tajemstvím lásky je, že je to pramen nikdy nevysychající, protože tryská z pramene Boží lásky.

Boris Merhaut

ing. Alice Mahadiková:

Balada o buňce bez lásky

Buňka tvá bez lásky je kytka zvadlá.
Rozdávej co můžeš z moudrého rána.
Bez úsměvu na tváři jsi jenom přežil.
Světlem jsi chodil, nikdy však nežil.

Ty moje dušičko, jediná, milá.

Včera mne tvá neláska překvapila.
Bodlák je krásný, i když má trny.
Měsíc nám svítí i když má skvrny.

Vše kolem, nás učí,
Lásku nám dává.
My jsme však nevděční.
Cháska to dravá.

Zastav se na chvíli poutníče milý.
Žiješ tu na zemi jen malou chvíli.
Je to jen vteřina, která tě živí.
Zastav se poutníče na malou chvíli.

Ničit a hanět, a málo chápat,
tak málo se nám chce skutečně dávat?
Jen se vylouváme,
jak špatně se máme.

Chceme stále víc,
až nemáme nic.
Nic z toho co je pravé,
jen zdraví porouchané.

Proto se zastav, jen na malou chvíli, poutníče milý.
Žiješ tu na zemi malinkou chvíli.
Je to jen vteřina, která tě živí.
Zastav se poutníče, zastav, život se chýlí!

To co máme, tomu nežehnáme.
Chtíč ten náš nepřítel, žene nás dál.
Kdo by se zastavil,
že by prohrál?!

Prožij si nádheru, moudrého rána.
Tu kos ti zazpívá, zakráká vrána.
Zastav se a přivoň k úsměvu růže.
Kdo může neváhá, námahu zmůže.

Pořád si jen stěžujeme,
jak jsou druzí špatní.
Vlastní chyby nevidíme,
ale i nám patří.

Chybovat je lidské.
Odpouštět je dar.
Kdo by se s ním v dnešní
uspěchané době namáhal?

Květy tě potěší, úsměv naladí.

Chřípí ti navštíví vůně jež chladí.
Zastav se na chvilinku poutníče milý,
Žiješ zde na zemi jen malou chvíli.

Házet vinu na druhé,
je přece tak lehké.
Dlouho to netrvá,
ale srdce je křehké.

Srdce nikdy neošidíš,
to není hloupé.
I když pusa neposlouchá,
Srdce není skoupé.

Zastav se a přivoň k úsměvu kvítí.
Kdo může neváhá, ví jak má žít.
Žijeme na zemi jen malou chvíli.
Zastav se poutníče, poutníče milý.

Na zdraví se ti projeví,
pokroucený život.
Uzdravení není lehké,
chce to světla přívod.

Když se každý z nás změníme,
bude méně práce.
Všichni si hned uklidíme,
tam kde máme přece.

Prožij si nádheru moudrého rána.
Tu vrabec cvrliká a kráká vrána.
Je to jen vteřina, která tě živí...
Nezoufej, nežaluj, že ti kdos křivdí.

Kam spěcháme kam?
Kde je jenom klam?
Do hrobu, do hrobu,
přec jinam nemohu.

Květy tě potěší, úsměv naladí.
Chřípí ti navštíví vůně jež radí.
Jsme jednou na světě, a vše nám patří.
Jsme všichni kolem, jen sestry a bratři.

Buňka tvá bez lásky, je kytká zvadlá.
Kdo spěchá přežívá, hrob mu však mává.
Toto však není veliká sláva.
Vyhrává ten kdo vroucně dává.

Tomu se daří žít na zemi šťastně.

Vše je mu jasné, až někdy žasne.
Kol něho zrovna tak je všechno jasné.
Blažená léta má na zemi krásné.

Má každý svého anděla

Ke knize Anselma Grüna

Tato zvědavá otázka proniká vědomím mnohých, kteří se zejména ocitají na poušti bezradnosti, zoufalství a traumat. Kde hledat potvrzení jejich existence jako pomocníků lidí nemocných na duši a těle?

Anselm Grün, významný křesťanský teolog a psychoterapeut předává ve své podnětné publikaci vydané Karmelitánským nakladatelstvím v roce 2000 v Kostelním Vydří, realitu uctívání andělů v náboženství, zejména hebrejských biblických příběhů, zejména starozákonních sleduje stopy andělů, jejichž návrat v rozjitřeném chaosu je vnímán jako realita nebeských bytostí, nikoliv jako pouhá archetypální představa či tušení.

Jak andělé vypadají? Jsou částečně viditelní? V esoterice jsou popisováni jako bytosti jemněhmotné, neviditelné či průhledné astrální podstaty. Nejsou omezeni prostorem a časem, přicházejí s dotekem lehkosti křídel či aurickým světelným pocitem v nitru zejména tam, kde přetrvává chaos v duši bezradné, zoufalé se sepjatýma rukama. Ano, správný přístup k andělským esoterním tajům je modlitba či meditace, nikoliv však hledání dobrodružství. Účelem je, aby destruktivní hlubinné síly nevědomého nitra neutrpěly újmu zoufalství, pudových afektů, ženoucích živočišnou duši do zkázy, aby naopak bylo probuzeno vědomí vyšší duchovní reality. I C. G. Jung potvrzuje nezbytnost vědomí božské podstaty, která je v kontrapozici s nevědomím projevujícím se agresí a podrážděností. Proto andělé nám zprostředkovávají tvůrčí ochranné impulzy, abychom povstali ze zoufalství hlubin a v plné důvěře přijímali léčivou přítomnost andělů.

Autor připomíná, že věřit v anděly neznamená nutnost vyznávat celou křesťanskou dogmatiku, leč většinou po prožitém traumatu dochází k proměně vědomí vyšší moci, vysílající záchranu andělů. Pro mnohé je to i cesta k přijetí živého zjeveného Boha, který zasahuje do dějin prostřednictvím nejen andělů, ale i proroků, mužů Božích, z nichž nejvýznamnější je Ježíš Kristus.

Anděl je prostě strážce, který slyší pláč, zejména pak dítěte. Biblické příběhy znázorňují tuto skutečnost, když otrokyně Hagar, která očekává dítě s Abrahamem, poněvadž Sarah je neplodná a je vyhnána do pouště zoufalství, aby našla studnici Boha živého (Genesis 16, 14). Symbol studny s živou vodou naděje znázorňuje blízkost Božího seslání andělů - zejména když se jedná o dětský pláč. Autor tuto situaci potvrzuje slovy „Tam, kde už slyšíme pouhý křik úzkosti je poblíže studna naděje a pomoci,“ kdy anděl může zasáhnout i prostřednictvím člověka. Mnozí lidé, zejména v pubertálním věku, jsou ohroženi nevědomím živočišné duše (nefeš), kdy problémy zejména sexuálního charakteru může řešit silně věřící terapeut.

Kdy anděl otvírá nebe, dosvědčuje například příběh o Jákobovi, který je na útěku před Ezauem, který ho připravil o prvorozené právo. Zdá se mu sen, že andělé sestupují po žebříku nahoru a dolů (Gn 28, 12) a slyší hlas Boží - nikdy tě neopustím (Gn 18). Autor charakterizuje Jákobův stav duše jako boj s vlastním stínem před nímž nemůže uniknout, leč jedině jeho integrací, aby s ním bojoval i v noci, a byl přijat Bohem jako chrabrý bojovník. Poté andělé mu ukazují otevřené nebe, v němž se vytrácí stíny duše. Kameny, o něž v životě zakopáváme a který měl pod hlavou Jákob nakonec zvedneme jako on, vztyčíme jej, jsou pamětlivi Boží pomoci vysílající anděly - pomažeme olejem, neboť se stal kamenem Božího požehnání. Vždyť to prokázal Jákob a obdržel jméno Izrael - ten, který bojuje s Bohem.

Útěšná zvěst, která zdánlivě vzdáleného a nepochopitelného Boha vnáší do každodenní skutečnosti, aby se nad pouští lidské prázdnoty a běd otevřelo nebe.

Žehnající anděl (Benedictus) pomáhá řešit tvrdou životní výchovu či situace tím, že si dotyčný vytvoří zklidňující obranou oblast uvnitř duše (mezioblast) kam nepřipustí, aby pronikaly negace slov či neoprávněný hluk pomlouvačů, kteří se snaží spravedlivému uškodit. I zde platí vhodnost neulpívat v životě na malichernostech, umět rozlišit podstatné od nepodstatného. Leč nelze spoléhat na milost shůry, vyslovenou na povel... Proto existuje i anděl, který nám staví do cesty překážky, abychom dokázali, nakolik jsme hodni Boží milosti a pomoci. Biblický příběh Bileama s oslicí (kniha Daniel) nás poučuje, abychom se slepě neupínali na to, co jsme si vzpurně předsevzali v nevědomí, že cesta je srázná. Velmi povzbuzující úlohu má anděl, prostřednictvím něhož hovoří Bůh, leč mnozí jeho hlas neslyší pro zaneprázdněnost vlastním egem zúženým vědomím. Mnozí mohou namítnout, že oběti zemětřesení či záplav a jiných

živelných pohrom jsou vydány napospas. Autor v této souvislosti zmiňuje posilu nebes prostřednictvím vlád světa, jak dosvědčuje situace v New Orleans.

Autor nezodpovídá otázky, proč na světě je tolik válečného napětí, teror - leč konstatuje, že vládce naší planety pádu je satan - odpůrce boží, který se vzpřičil Bohu a kosmickému Kristu, který zvítězil nad peklem, smrtí a hříchem spásnou obětí na kříži a boj trvá mezi syny tmy a světla dokud nepřijde Pán, aby definitivně oddělil plevy od zrna.

Andělé síly nám pomáhají vymanit naši individualitu, tam kde nám je bráněno projevit vlastní zdravý názor. Autor zmiňuje zdravou agresi v případě, že se nenecháme manipulovat či šikanovat. Zejména lidé s tak zvanou prudší povahou (cholerikové či sangvinikové) trpí, když nemohou svá mínění vyklopit ven, prostě se zdravě ventilovat, čímž svoji agresivitu či nápor namíří vůči sobě v podobě sebe nenávisi.

Rafael je archanděl, který léčí. Biblický příklad o Tobitovi, jeho zúžené spiritualitě, který poslouchá jen nařízení a zákony a jehož zbožnost se obrací vůči sobě v podobě sebenenávisi. Autor uvádí nejen Tobitovu zaslepenost - neschopnost milovat život, stejně jako Sářinu posedlost - které andělé musejí otevřít zrak, většinou vnitřní, duchovní. Příběh o třech mladících v ohnivě peci (Daniel 3, 19), kam byli vrženi nenávistí krále, neshoří neboť je ochrání anděl. V rovině psychologické lze v ohni spatřovat vlastní vášně, zlost, zášť, nenávist či závist, které odnímají pozitivní životní energie a blokují energie duchovní. Proto autor doporučuje četnost meditací pomocí pohroužení do ticha s prosbou o styk s andělem, s božskou dimenzí, v níž teprve se stáváme lidmi k obrazu Božímu, jakými jsme byli před pádem v Edenu.

Biblické příběhy demonstrují vnitřní stav nevědomí i podvědomí, v nichž jsou zahnížděny komplexy (eneagramy). Co s nimi? Potlačovat je či je převést do vědomí a analyzovat je s anděli? Je jisté, že je třeba nabýt zdravé sebevědomí, jinak - jestliže se nevymezíme vůči druhým jako nemanipulovatelné bytosti, usilující o perfekcionismus pro zalíbení se druhým - vzplanou v nás hektické agrese, které se obrátí proti nám jako vyceněné tlamy šelem, které nás pokoušou, když s nimi nedovedeme zacházet ve smyslu odstupu či zklidnění, či jejich zapuzením. Otcové pouště dokázali ovládnout vášně, aby jim sloužily jako energie se silovým pozitivním nábojem. Tvrdí, že jsou to andělé, kteří nás uschopňují k pokojnému kontaktu a agresemi a hektikou. Pomoc andělů je na straně těch, kteří prožívají osvobozující Boží blízkost a láskyplné vanutí Božího dechu. Jako v podobenství o Danielovi, který byl vysvobozen ze lví jámy, poněvadž jeho zraky mířily nadějně k Bohu. Uvedme příklad Ezechiele, největšího z proroků starozákonních, který prchá do pouště zklamán sám sebou, že zradil Boha, když nepřemohl jeho nepřátele a vzdal boj proti Baalovým kněžím temnot. V domnění, že je vše ztraceno - objevil se anděl s chlebem a vodou - spirituální potravou, aby se vydal na cestu pouští - tj. proměny trvající 40 dní (symbol zkoušek a proměny).

Zkušenost setkání s andělem můžeme mnohdy zažít jako blesk z nebe, kdy náhle je nám vše jasně průzračné a my odhazujeme hektiku a rozmrzelost. Musíme si uvědomit, že anděl a zejména Bůh není v bouři, jak se domnívá Eliáš, když vstoupí na horu Choreb, aby se přesvědčil že je přítomen v tichosti srdce - podle Luthera v tichém šumotu, či v tetelivém mlčení dle Martina Buberu. Ano, když se vše rozpadá potřebujeme strážného anděla.

Údajně za nás bojuje archanděl Michael, jméno vyjadřující - ten, který je jako Bůh, neboť je vůdcem andělských legií. On je to, který bojuje i proti zabsolutnění světské moci, mamonu a ničivým válkám. Proto je zobrazován jako rytíř - anděl se zlatou helmou na hlavě, štítem a ohnivým mečem. Ve zjevení sv. Jana je vůdcem nebeských vojsk, které se vrhají na nepřítel Božího - draka, aby ho strhli dolů s nebes. Tato šelma, která spadla na zem a strhla jednu třetinu hvězd je původcem zla na zemi (s numerologií 666), dokud nebude dokonán boj andělů, v čele s příchodem Ježíše Krista - zachránce a soudce. (Zj. 12, 7 - 9) Archanděl Michael je při veškerém útoku temných sil na straně spravedlivých, dodává sílu z Božího trůnu. Obdobně se chová archanděl Gabriel - hrdina Boží. (Doslovně - má síla je Bůh), slibující v katastrofálních situacích nový počátek..

O tom, co znamená vidět anděla ve svém životě, či přijít s ním do styku, sledovat jeho stopy vypovídá sám autor: „Při duchovním doprovázení anděli jsem směl být opětovně svědkem toho, jak lidé zakoušeli uzdravení a osvobození, když meditovali a zakoušeli setkání s božskou dimenzí. Až teprve v božské sféře se mohli stát duchovním člověkem. Jestli objevili ve svém životě anděla byli svobodní navzdory tísnivé blízkosti nepřejících lidí, kteří je uráželi a častovali despektem. S anděli prožíváme hojivou a osvobozující Boží blízkost, láskyplné a něžné vanutí Božího dechu zbaveného hektiky.

Jelikož nejoblíbenější jsou andělé adventní a vánoční doby, promluvíme o nich v příštím čísle, abychom pocítili, že v studené tmavé zimě se otevírá nebe plné světla a andělů zvětšujících radostnou novinu o zrození světla světél - o Bohu, který se zjevil v Ježíši Kristu jako Spasitel - světa temnot Vykupitel.

Miluše Šubartová

Kníže Václav a český duchovní zápas

Naše dějiny byly prostoupeny zápasy o národní svěbytnost spojenou současně se sociálním, etickým a kulturně duchovním rozměrem. Osobnost sv. Václava nám připomíná duchovní proudy našeho národa, jakkoliv mnozí vidí v našich dějinách jen temné skvrny spojené zejména s křesťanskou středověkou církví, která se neřídila učením Ježíše Krista prodáváním odpustků a vedením „svatých“ válek. Ale nelze opomenout, že to byla křesťanská reformace, která brojila proti zlořádům papežské církve, proti spojení oltáře a trůnu a kdy mezi křesťany zavládlo učení prvních apoštolů v souladu s učením Ježíše Krista. Jen zaslepenost mnohých současníků, kteří hází vše do jednoho špatného pytle stínových českých dějin - nevnímá světelné dějinné okamžiky české reformace, která duchovním akcentem na moc Boží a spravedlnost, ovlivnila středověkou Evropu.

Zásah Boží a duchovní proudy plynoucí jako vody zrození z Ducha, vytryskly za oponou dějin vždy v okamžicích dějinně kritických. V popředí reformátorského hnutí byli většinou osvícení jednotlivci - kacíři - kteří se obětovali pro dějinný pokrok. Před tisíci léty byl úkladně zavražděn čacký kníže Václav, poněvadž byl prvním vladařem českým a politikem, který prosazoval křesťanství nezatížené církevním institucionalismem - usilujícím o pravdu, spravedlnost a toleranci, což bylo důvodem konfliktu s pohanským či formálně křesťanským okolím s ustrnulou dogmatikou moci.

Kníže Václav byl zavražděn před chrámovými dveřmi ve Staré Boleslavi v roce 929 svým bratrem Boleslavem, který se zmocnil trůnu, aby vládl žezlem válečným. Leč úcta ke knížeti Václavu se v 10. století rozšířila a vyvrcholila za vlády císaře a krále Karla IV. Podle jedné z legend byl sv. Václav vzděláván v staroslověnském jazyce s východní tradicí zbožnosti, zejména svou babičkou Ludmilou, která trpěla rozdělením křesťanské tradice staroslověnského původu a liturgií latinskou, ke které došlo v roce 1054. Zejména v době předreformační a reformace křesťanské ožil duch paměti svatováclavské, vyzývající k duchovnímu boji o království Boží - zejména v církvích. Znamý chorál svatý Václave se zpíval při vyhlášení kompaktát 1436 a při volbě husitského krále Jiřího z Poděbrad za českého krále 1458.

V některých sborech je kníže Václav zobrazen mezi postavami svědků Páně, jak dosvědčuje socha ve Zderaze ztvárněná sochařem Bílkem. Osobnost knížete Václava - vévody české země dokazuje významnost našich dějin čerpajících z hlubin tvořivého ducha, zejména v dobách složitých zápasů o naše národní sebevědomí. Tradice svatováclavská prolutá duchem evangelia Kristova vyznačuje v každé době mravní ušlechtilost plynoucí z víry - jak potvrdil T. G. Masaryk - když zdůraznil, že i malý národ se může stát pro svět významným svými hodnotami, na nichž byl založen. Abychom si tento významný odkaz připomínali a uskutečňovali byl 28. říjen prohlášen státním svátkem.

Sochy blanických rytířů s jezdeckou sochou sv. Václava vytesal ve 20. letech minulého století sochař samouk pan Rolinek v jeskyni nacházející se v přírodním parku nedaleko Kunštátu, kde se nalézají zbytky největší sochy T. G. Masaryka, která přes veškeré snahy byla během druhé světové války záměrně zničena nacisty.

Miluše Šubartová

Primář MUDr. Karel Nešpor o józe

Do posledního zářijového rozhlasového programu Doteky víry byl pozván psychiatr doktor Karel Nešpor. Dostával od moderátora, který si nedal práci předem se s mnohovrstevnatostí jevu jógy seznámit, nejapné otázky. Vyvinul nadlidské úsilí, aby jógu osvětlil posluchačům a sám rozváděl problematiku, na kterou se ho moderátor neptal.

Ve staré Indii objevili, že Pravdě-Zákonitosti se lze přibližovat různými způsoby, které vykrytalizovaly do šestera soustav, z nichž v Evropě dvě z nich, jóga a védánta (= konec nebo završení véd) se rozšířily a našly své vyznavače. Tak tomu bylo i v předválečném Československu, kde řada jednotlivců, skupin a kroužků provozovala své specifické varianty jógy podle různých cílů, které si vytyčili.

Nejméně bylo těch, kteří přebírali jógu v její základní formě Patandžalioho jógasúter. Když po r. 1948 moci se chopili totalitně orientovaní komunisté, jóga byla nacpána do stejného pytle jako nepřátelské idealistické ideologie a dána na index tak jako různá náboženství.

Aby jóga přežila, její stoupenci vyvíjeli nemalé úsilí k jejímu začlenění do existující soustavy. Početná skupina prosadila názor, že jóga patří do tělovýchovy a její instruktoři se podrobili směrníci pro výkonnostní třídy po vzoru lehkých atletů, gymnastů a šachistů. „Papežka“ těchto tzv. jógistů byla sokolská instruktorka Vlasta Kaplanová. Paralelně se jóga prosazovala i v lékařské prevenci, kde pomáhala snižovat nadměrnou spotřebu farmak. Tento směr rozvíjela komise pro využití (!!) jógy v psychoterapii, kterou v rámci Čs. psychiatrické společnosti šířil rehabilitační odborný lékař MUDr. Zdeněk Votava. Těžko by se vůči nedůvěřivým soudruhům prosadili nebýt záštity „těžké váhy“ akademika Ctibora Dostálka, ředitele Ústavu fyziologických regulací, kde stážíval indický expert jógy, lékař dr. Bhóle.

Druhé krytí jógy prováděl v Orientálním ústavu ČSAV dr. Adolf Janáček, který, v době prvního vedoucího indologické sekce dr. Pavla Pouchy si nechal schválit jako výzkumné téma aplikaci Patandžalího Jógasútry. Když po politicky neúnosném dr. Pouchovi na jeho místo se protlačil dr. Dušan Zbavitel, nasadil veškeré páky, aby dr. Janáčka jakožto ideologického záškodníka znemožnil. Sám si s neobyčejně chytré argumentujícím dr. Janáčkem nevěděl rady, protože používal marxistické metody teze-antiteze-závěr. Díry v argumentaci odhalil až indolog, docent olomoucké teologické fakulty františkán Vincenc Pořízka, který za nacistické okupace se živil vyučováním hindustánštiny v kurzech při Orientálním ústavu. Účel zas jednou světil prostředky. Dr. Janáček byl odhalen jako špatný badatel, vyhozen z indologické sekce a odložen do knihovny k popisu knih.

V téže době propagátorkou jógy v Brně byla paní Ossius, v úzkém spojení s indologem, řidičem tramvají, dr. Karlem Wernerem, instruktorem hathajógy. Dr. Werner marně žádal dr. Zbavitele, aby mohl v Praze na půdě Čs. společnosti orientalistické předvést svou soustavu hathajógy, která by zdravotnictví mohla přinést značné úspory za léky. Když u něj dr. Werner neuspěl, obrátil se osobním dopisem na ředitele Orientálního ústavu akademika Průška, se všemi doporučeními včetně ze Sovětského svazu.

Demonstrace hathajógy se tak uskutečnila v ředitelně Orientálního ústavu v době od 16 do 18:30 hodin. Dr. Zbavitel prosadil, aby ústav byl zamčen, „tak aby se tam nemohly vloudit živly, které by mohly této demonstrace zneužít“. I tak si pozvánku opatřilo asi tucet lékařů a psychologů, které zajímal léčebný potenciál jógy.

Po úvodu dr. Werner osobně demonstroval svou soustavu hathajógových ásan a doložil, kolika pacientům pomohla natolik, že se obešli bez nákladné medikace. Příznivcem a sponzorem aplikace jógy byl kroměřížský psychiatr MUDr. Ryšánek. Wernerovy argumenty byly natolik věcné, že většina ideologických odpůrců jógy v diskusi se vzdala svých obvyklých invektiv, které by na tomto vědecky objektivním fóru působily trapně. Od té doby jsem byl pověřen, abych psal posudky na knihy, které se nějak jógy týkaly. Pamatuji se, že jsem na 3 stranách nedoporučil kompilát instruktorky jógy II. třídy Niny Šabovičové, protože se příliš opírala o mystické interpretace spisovatele okultních spisů a překladatele, předsedy spolku Psyché, Karla Weinfurtera. Ten za nacistické okupace zle doplatil na to, že předstíral čtenářům, že zvládl i obtížnější ásaný. Boj proti esoterikům řídil na pražském gestapu bývalý okultista Kiesewetter. Weinfurter byl vyzván, aby zaujal náročnější ásaný se zkříženými nohama, o nichž prohlašoval, že je zvládl. Když se mu to nepodařilo, vyšetřovatel poslal dva bachaře, aby ho do oné ásaný násilím narvali. Oběť řvala bolestí, protože jí přitom praskaly vazy. Od těch dob Weinfurter byl chromý a chodil o holi.

Koordinace zájemců o jógu se ujal brněnský Vladimír Zeman, který ve své mateřské organizaci TJ Geofyzika od roku 1984 pořádal Brněnské dny na brněnské přehradě. Nultá konference ve Středisku SČM se tam konala v roce 1978 a zájem o jógu byl tak velký, že od roku 1984 se pod záhlavím Brněnské dny konalo 5 konferencí, které měly pro rozvoj jógy v totalitě neobyčejný význam. Byly s mezinárodní účastí a tříbily se tam názory na ozdravení životního stylu tehdy tak frázovitého socialistického člověka. Pedagogové, psychologové, lékaři i pracovníci nejrůznějších oborů tam přinášeli důkazy, jaký pozitivní vliv má jóga na duševní rovnováhu a tím i na zdraví člověka. K tomu jak zarytý odpor k józe měli někteří tělovýchovní soudruzi, citujme výroky předsedy federálního svazu ZRTV (základní a rekreační tělovýchovy) ing. Chvalného: „Pokud já budu předsedou svazu, tak se v něm jóga nikdy cvičit nebude.“ Jak hluboce se mýlil tento bolševický potentát, který byl aparátčíky dosazen jako ředitel slovenského nakladatelství Šport. Jak se asi tvářil tento partajník, když 50 000 výtisků Jógy Milana Poláška, kterou indoložka Dagmar Volrábová v recenzi označila za pouhý zdravotní tělocvik a pro to vymyslel název „jánošíkovská jóga“, bylo ihned rozebráno na rozdíl od metráků publikací, v tichosti odepsaných, které skončily ve starém papíru na recyklaci. Represe se vystupňovala, takže výbor jógy v čele s dr. Miladou Bartoňovou byl ze ZRTV vyhoštěn, takže přešel se všemi oddíly jógy do pražské Sparty. Až r. 1988 vznikaly nezávislé komise jógy při náčelnických radách ZRTV. Byli i tací instruktoři jógy, kteří s natolik chtěli podbízet vrchnosti, že byli ochotni jógisty transformovat v tajtrlíky a nechat je vystupovat na krajských spartakiádách jako kuriozitu. Na štěstí tyto snahy ing. V. Hoška z Plzně většina přátel jógy odmítla. Netrpím na nedostatek obrazotvornosti, ale nedovedu si představit, jaký ty byl užitek z toho, že pár set jógistů sedí na značkách nehnutě v lotosové pozici nebo jak předvádí strom?

Po tzv. plyšové revoluci 1989 ideologická svěrací kazajka je odstraněna. Vznikla řada organizací, např. Sdružení učitelů jógy, Česká asociace Sport pro všechny. Stoupenci svámího Mahešvaranandy se vydělili jako Jóga v denním životě. Přehled činnosti poslední organizace, kterou chválím za rozpracování cvičení pro děti, podává ing. Jana Procházková ve sborníku VI. Brněnské dny „Jóga a zdraví“, Brno 2002, editor dr. Eva Skalická, s. 195 - 201.

O tom všem moderátor nemá ani ponětí a dr. Nešpor ví jen něco, protože patří k té mladší generaci. Nevzpomínám si, že by patřil k pravidelným návštěvníkům jógových táborů, které na hoře Koprná organizovala paní Renotierová z TJ jóga Olomouc. On sám se józe vyučil v Bihárské škole jógy, která za železnou oponou vysílala své instruktory, jako např.

Má Jógašakti. Vydržel tam s minimálními dávkami potravin, které odtamtud vyhnaly nejen Čechy, ale i jiné žáky z Evropy a Ameriky. Byly příliš malé i pro dr. Miladu Bartoňovou, o jejímž zápalu nikdo nemohl pochybovat. Dr. Nešpor jógu přes deset let praktikuje a úspěšně ji aplikuje u svých pacientů. O tom všem mohl autoritativně hovořit, pokud by dostával vhodné otázky. Platí naše tvrzení, že jóga není náboženství, jen zdravější způsob života. Nedomnívám se, že by tento pořad patřil do programu „Doteky víry“.

Boris Merhaut

Jarmila Plotěná:

Kolik je svítání?

Kdosi mu řekl,
kdesi přečetl,
má divné tušení, že v šedivém předivu lidského
času - SVÍTÁ,
že každým okamžikem cosi v člověku, všemu
navzdory - SVÍTÁ.

Šťastný, kdo tomu nevěří,
šťastný, kdo tomu kdysi věřil, pak pochyboval
a přestal věřit i pochybovat
a vzal svůj kříž a přesvědčil se.
Šťastný, kdo se přesvědčil, že na dně bolesti
je SVĚTLO,
že na samém dně bolesti - SVÍTÁ.

Šťastný, kdo uvěřil jednou a napořád,
navždy mu rozkvetl květ důvěry v srdci,
nikdy už nepřestal mít rád
a neptal se na důvody,
vždyť na vrcholu takové důvěry SVÍTÁ.

Šťastný, kdo chvíli zapomene na svá přání,
dýchá radostí druhého,
šťastný, kdo nehledá dobro ani škodu,
jen tiše sleduje jak skrze správnou práci
pomáhá tomu co se má stát.
Takovým konáním přichází k místům, kde SVÍTÁ.

Vždyť už tam, tam za tím pahorkem SVÍTÁ...

Slunce, když míchá barvy,
v přeskupení mraků se láme o hladinu...
i v největší temnotě pro velepišeň Krásy,
i v největší temnotě - SVÍTÁ.

Dějiny katolické církve

Náš ordinář religionistiky prof. Pertold nejdou opakoval, že v češtině žádné objektivní dějiny katolické církve neexistují. Kdo by měl houževnatost touto problematikou se prokousat, musel by se ponořit do vícesvazkových děl, která vydali Mollart du Jourdin nebo A. Fliche - V. Martin. Z učebnic používaných na teologických fakultách se linula

stranická indoktrinace a tak mladí religionisté se tématu: církev - stát, raději vyhýbali. Pociťoval jsem to jako manko, protože jsem si byl vědom, že katolická církev je nejpočetnější, ale též s nejmocnější představitelkou křesťanství.

Teprve r. 1995 jsem objevil dílo „Das Christentum. Wesen und Geschichte“ (1994) pozdějšího iniciátora smělého projektu „Křesťanství a světová náboženství“ Hanse Künga. Tento vynikající myslitel se narodil r. 1928 v katolickém městečku Sursee a gymnázium s výborným prospěchem vystudoval v katolickém Luzernu. Učitelé ho doporučili na papežskou univerzitu Gregoriana. Svou první mši celeburoval v chrámu sv. Petra, kde rovněž kázal švýcarské gardě. Ale italské prostředí mu bylo příliš úzkoprsé. Proto putoval do Paříže, kde byl na Institutu Catholique promován na doktora teologie. V 32 letech se stal profesorem na katolické fakultě na univerzitě v Tübingen, kde vedl Institut ekumenických studií. Řady jeho stoupenců i zarytých odpůrců se množí. Papež Jan XXIII ho povolal jako experta pro přípravu II. vatikánského koncilu a v letech 1962 - 65 byl jeho spiritus movens.

Jan XXIII. je podle Künga nejvýznamnějším papežem 20. století, který otevřel cestu k obnově církve, k zvěstování evangelia přiměřeného podmínkám postmoderní doby. Tento pastoračně zkušený a v historii nadprůměrně vzdělaný člověk láme zarytý odpor kurie a otvírá cestu k porozumění nejen s jinými křesťanskými církvemi, ale i se židovstvím a světovými církvemi. Od celé katolické církve se požaduje, aby její postoje se staly ekumenické. Jenže svěží duch reforem neměl trvání.

Když Jan XXIII. v 82 letech přímo na sněmu umírá, jeho nástupcem se stal kardinál Montini, „váhavý Hamlet“ - Pavel VI. (1963 - 78), který myslí v duchu reakční kurie. Ten koncilu vnucuje zastaralou ideologii o papežském primátu. Tento akt papežské svévole smetl kolegialitu biskupů, kteří byli krajně rozhořčeni, ale nezmohli se na žádný odpor. Svou reakční encyklikou o celibátu a antikoncepčních prostředcích Pavel VI. vyvolal bouři odporu a krizi věrohodnosti: drtivá většina lidu i kléru odepřela papeži poslušnost.

Küng na to reagoval knihou „Unfehlbar“ (Neomylný). Tato interpelace vyšla k stému výročí I. vatikánského koncilu. Nástup kardinála Wojtyly - Jana Pavla II., prvního neitalského papeže, znamená obrat o 180 stupňů od reformy k restauraci a návrat k politice Pia XII., „nepřítele Židů, protestantů, lidských práv, náboženské svobody, demokracie a moderní kultury“ (s. 121). Krakovský biskup, Jan Pavel II., který svými nákladnými „poutnickými cestami“ uspěl jedině v rodném Polsku. Všude jinde výsledky jeho pontifikátu byly hubené. Místní církve ochudil o miliony a inscenované mediální podívané nemohly nahradit zastavení reforem II. vatikánského sněmu. Nutno přiznat, že měl šarm a nesporný herecký talent, kterým okouznil prezidenta Reagana. Sportovně a symbolickými gesty blahorečení sporných postav servíroval i ty nejkonzervativnější doktríny a praktiky jako přijatelné.

Jeho neblahým dědictvím je obnova autoritářství papežského úřadu, tradicionalistický „světový“ katechismus, návrat k vypjatému římskému centralismu, kdy při jmenování biskupů a šéfů teologických kateder rozhoduje římská kurie, ne místní církve. Místo otevírání se modernímu světu se zdůrazňují tradiční formy zbožnosti jako např. mariánský kult. Místo dialogu a svobody svědomí sílí inkvizice. Tu zažil Küng r. 1979, kdy mu tradicionalista Jan Pavel II. odňal oprávnění učit. Avšak liberál Küng vzdoroval: nechal katedru a Institut ekumenických studií vyčlenit z katolické fakulty a nadále vykonával všechny kněžské úkony. Jeho pověst byla taková, že papež se neodvážil vzpurného kněze exkomunikovat.

Impulzy II. vatikánského sněmu měly být odbourány roku 1983 tzv. „novým“ církevním právem, které proti úmyslům koncilu už nevymezuje výkon moci papežské, kurie a nunciů. Biskupským konferencím se přiznává pouze poradní role. Zvláště úporně se nový papež stavěl proti modernizaci ženských řádů. Na plné obrátky se rozjíždí boj proti severoamerickým morálním teologům a všem teologům osvobození v Latinské Americe a Africe. Během návštěvy těchto zemí jim Jan Pavel II. dává okatě najevo svůj nesouhlas. Do nemilosti upadají i jezuité; zelenou dostávají představitelé původně tajné organizace Opus Dei, vzniklé ve frankistickém Španělsku. Jak bývalý krakovský biskup měl k této zlověstné organizaci blízko je patrné z toho, že jí vyvázal z dohledu biskupů a „blahořečil“ jejího zakladatele, ač tento nárok na „svatost“ je v každém ohledu sporný. Papežova cestovní horečka budila přehnané naděje a přinesla hořké zklamání, když krátkodobý efekt publicity vyprchal. Pozitivní dopad měly až cesty do Jeruzaléma, do Damašku a do Athén. Vyznání viny za křížové výpravy, holokaust a návštěva mešity zapůsobily smírně.

Papežská neomylnost v očích laiků klesá: podporuje ji jen 11 % německých katolíků, 76 % podporuje petici katolických laiků. Počet křtů poklesl o polovinu, počet mladých lidí, ochotných se angažovat v církvi, o 2/3. Počet kandidátů na kněžství dosáhl nejnižšího stavu a brzy bude problém v Německu obsadit polovinu farností.

Otázka „Kam směřuje katolická církev?“ úzce souvisí s širším problémem „Kam míří lidstvo?“. Ani sociální stát, který nelze ufinancovat, ani asociální neoliberalismus, spojený s nemorální reálpolitikou!

Küng tvrdí, že katolická církev se nemůže vyhnout trendu směřujícímu ke společnému étosu lidstva, který podpoří nejen všechny církve a náboženství, ale který je přijatelný i pro nevěřící.

Katolická církev se proto musí zasazovat o takový sociální řád, v němž všichni lidé, chudí i zámožní, budou mít stejná práva. V pluralitním světovém řádu není místo pro žádný rasismus jako antisemitismus a xenofobii. V církvi i ve společnosti ženy ponese stejný díl zodpovědnosti. Bude podporovat jen takový partnerský světový řád, který konflikty bude řešit mírumilovně a který bude solidárně přispívat k blahu znevýhodněných. Světový řád bude pamatovat na přírodu a na takový rozvoj, který je trvale udržitelný.

Toto je vize katolické církve obnovené podle evangelia Ježíše Krista. Přehodnotí se základní pojmy: ortodoxní je ten, jemuž leží na srdci „pravé učení“, tj. pravdivé učení. Katolický je ten, komu zvláště záleží na celé, obecné a kompletní církvi. (s. 138) Evangelický je ten, jemuž ve všech církevních tradicích, učeních a praktikách záleží na tom, aby byl neustále v živém styku s evangeliem.

Sešel jsem se s Hansem Küngem na Foru 2000 na Pražském hradě. Přijal mou výtku, že měl v dílech o křesťanství a islámu, buddhismu, hinduismu a náboženství Číny citovat významné autority těchto věr spíše než orientalisty, kteří mohou, ale nemusí do těchto věr mít hlubší vhled.

B. Merhaut

Hans Küng: Malé dějiny katolické církve. Z německého originálu *Kleine Geschichte der katholischen Kirche*, Berlin 2002 přeložila Anna Mikulová. Brno, Barrister a Principal, Praha, Vyšehrad 2005. 152 str. 228,-Kč.

Duchovní odkaz Otce Pia

Sami mystikové neradi hovoří o svých zážitcích, protože si jsou vědomi, že mají slovy popsat nepopsatelné. Proto se často uchylují jako evangelia k podobnostem. Otec Pio své slavné dopisy adresoval svým duchovním vůdcům. Proto na laika bez zkušeností s meditacemi kladou mimořádně vysoké nároky a poctivé úsilí. „Jsme obdarováni, ale tento dar vždy přesahuje naše schopnosti přijímat.“ (s. 6)

Platí-li, že překlad nikdy nemůže nahradit originální znění, pro překlad duchovních či mystických textů to platí dvojnásob. Navíc světec z Gargana používá starobylý styl, běžný v 19. století a používá termínů z nářečí, které modernímu Italovi jsou těžko srozumitelné.

Na první pohled zaujme Piův odstup, i co neobjektivnější popis mystických stavů. Hovoří-li o vtěleném SLOVU, používá jména JEŽÍŠ bez christologických titulů či přívlastků. Zatímco teologové v jeho době s oblibou používali plurál, on nedokáže hovořit o Ježíšovi jinak než ve 3. osobě jednotného čísla. Můžeme rozeznat dvě roviny: pokud světec líčí vlastní nitro a duchovní stav, je úzkostlivý, až nejistý. Kdykoli je ujištěn o přítomnosti Boží ve vlastním nitru, jeví se pevný, klidný, jistý. Má jistotu, že „duchovní život je čímisi na výsost intimním, který nutno chránit před znesvěcením“.

Sv. František z Assisi měl to štěstí, že jeho hlavním vykladačem se stal jiný světec, teolog Bonaventura z Bagnoregia. Bohužel Otec Pio dosud vykladače srovnatelného formátu nenašel. O jeho stigmaty tak vychází záplava průměrné a podprůměrné literatury.

O světcích z Gargana a jeho významu pro obrodu církve se dlouze hovořilo v letech 1962 - 65 během příprav na II. vatikánský koncil. Kanonizační proces přinesl důkazy, že Otec Pio se stává symbolem znovuoživení smyslu křesťanského života. Světec zesnul krátce po skončení II. vatikánského koncilu. Narodil se r. 1887 a stigmata obdržel, když mu bylo 31 let. V oné době byl knězem 8 let. Hábit bratří kapucínů oblékl počátkem r. 1903, kdy byl přijat do neviditelného domu v Morcone. Po roce složil první sliby poslušnosti, čistoty a chudoby. Po roce složil věčné řeholní sliby a stal se tak bratrem Řádu menších bratřů kapucínů.

Extatický zážitek z 20. září 1918 Otec Pio líčí v listu svému duchovnímu vůdci provinciálovi Benediktovi da San Marco, který si vyžádal co nejvěrnější popis průběhu stigmatizace. Po mši upadl do stavu hlubokého pokoje a ticha. Pak spatřil tajuplnou bytost, které krvácely ruce, nohy a bok. „Cítil jsem, že umírám... Ale Pán podepřel mé srdce... Pohled na onu bytost se vytratil a já si povšimnul, že mé ruce, nohy a bok byly proraženy a že z nich kanula krev.“ V nitru slyšel hučení vodopádu, který neustále vyvrhoval krev. Báť se, že zemře na vykrvácení. Svě utrpení chápe jako trest, protože „jsem bohužel Ježíše znechtivil svými nesčetnými hříchy“. Zde jsme svědky nesmírného přehánění, které je v katolické hagiografii časté. Tento postoj pramení ze zdůrazňování vlastní slabosti a nicotnosti ve srovnání s Božím majestátem.

K zklidnění dochází v dopise XXII. „Ježíš mi odpověděl následujícím způsobem,“ kde světec vyjadřuje svůj podiv nad tím, že Ježíš vyslyšel jeho přímlyvy i za osoby, které dokonce ani neznal.

K reprodukci listů stigmatizovaného světce Pia z kritického čtyřsvazkového vydání pro kněze dal souhlas Otec Gerard di Flumerimo. Tím otevřel zbožným věřícím bez rozdílu vyznání přístup ke skutečnému pokladu křesťanské spirituality.

Boris Merhaut

Duchovní odkaz Otce Pia 1. Tajemství stigmat Otce Pia. Uspořádal Gianluig Pasquale. Překlad a předmluva Ctirad Václav Pospíšil. Praha, Nakladatelství PAULINK 2003. 120 stran. 129,- Kč.